

Світ у пастці нової світової війни

Загрози для США, Канади, ЄС, України та міжнародного порядку на тлі повернення Дональда Трампа і агресії Росії

*Віктор БЕДЬ, НДІ стратегічних та політико-правових досліджень
Карпатського університету імені Августина Волошина*

ВСТУП: Глобальна безпекова катастрофа як нова реальність

Починаючи з 24 лютого 2022 року, із початком повномасштабного вторгнення Російської Федерації в Україну, світова безпекова система поступово втрачала ефективність, а міжнародне право — дієвість. У 2025 році ці процеси досягли критичної межі: світ остаточно увійшов у фазу нової — гібридної, але цілком реальної — Третьої світової війни, ініційованої Російською Федерацією під проводом диктатора Володимира Путіна та реанімованого ним фактично комуністично-кадебіського режиму, що отримав заслужене найменування рашизм.

Ці небезпечні процеси, що розгорнулися на тлі млявої та переважно реактивної політики демократичного світу, почали активно розвиватися ще з лютого — березня 2014 року, коли Російська Федерація незаконно анексувала українську територію Автономної Республіки Крим, а згодом активізувала свою військову агресію в Донецькій і Луганській областях суверенної держави Україна, розпочавши реальну агресивну російсько-українську війну без її офіційного оголошення.

Ця війна, яка триває з 2014 року і станом на 2025 рік вже має 11-річну хронологію, є не лише війною проти України. Вона стала масштабним викликом усьому цивілізованому світові — війною багатовимірною, що розгортається на фронтах інформаційних, кібервійськових, енергетичних, дипломатичних, фінансових, культурно-ідеологічних, духовно-церковних, а також шляхом прямого терору та політичних убивств у різних куточках світу.

Довідка: що таке рашизм

Рашизм — це політико-ідеологічна доктрина сучасної Російської Федерації, що поєднує риси тоталітарного комуністичного минулого (КПРС, КДБ), великодержавного шовінізму, військового реваншизму, мілітаризованого квазірелігійного культу «русского мира» та культу особи Путіна. Як ідеологія, рашизм є агресивною формою неофашизму, спрямованою на заперечення прав народів на самовизначення, знищення української державності, підірив європейської єдності та руйнування міжнародного правопорядку.

Термін рашизм дедалі ширше використовується в аналітичній, політичній, правозахисній та науковій літературі для позначення державного терору, агресивної зовнішньої політики та цілеспрямованого геополітичного експансіонізму Російської Федерації у XXI столітті.

I. Дональд Трамп: персоніфікація глобальної загрози

Обрання Дональда Трампа Президентом США у 2025 році стало сигналом стратегічної дестабілізації західного світу. Цей політичний рецидив — повернення до влади людини, чия перша каденція (2017–2021) супроводжувалася системним підривом міжнародного права, багатосторонніх союзів і морального авторитету Сполучених Штатів — засвідчив критичну вразливість демократії до популізму, інформаційних маніпуляцій і внутрішньої поляризації.

Трамп є уособленням небезпечної суміші нарцисизму, вікової психічної нестабільності, інтелектуальної обмеженості та хронічного ігнорування принципів міжнародного права. Його риторика і дії несуть ознаки автократичного стилю управління, який відкидає правову державу, систему стримувань і противаг, та презирливо ставиться до міжнародних зобов'язань США.

Особливо небезпечною є кадрова політика другого президентства Трампа: в адміністрацію повертаються або висуваються нові, ідеологічно радикалізовані, недосвідчені й нерідко проросійськи орієнтовані політичні фігури. Багато з них відкрито пропагують ізоляціонізм, ревізію участі США в НАТО, зменшення або припинення підтримки України, а також симпатії до авторитарних режимів, зокрема режиму Володимира Путіна.

Ця тенденція не лише загрожує єдності Заходу, але й руйнує фундаментальні основи глобального безпекового порядку, залишаючи простір для ескалації агресії з боку таких держав, як Росія, Іран, Північна Корея та Китай.

II. США: ризик стратегічного самознищення

Сполучені Штати Америки, які традиційно виступали як головний гарант глобальної безпеки, стабільності та демократичних цінностей, у 2025 році опинилися на межі стратегічного саморуйнування. Внутрішньополітична поляризація, атаки на незалежність судової системи, підрив функціонування демократичних інституцій, спроби обмеження громадянських свобод та фрагментація федерального управління — усе це створює серйозну кризу довіри як усередині країни, так і на міжнародному рівні.

Одним із найнебезпечніших наслідків другого приходу Дональда Трампа до влади стало поступове відмежування США від міжнародних безпекових структур. Ізоляціоністська риторика, критика НАТО, зменшення фінансування оборонних ініціатив у Європі, заяви про можливий вихід із Північноатлантичного альянсу — усе це підірвало стратегію колективної безпеки Заходу. Партнери США почали відкрито сумніватися в надійності американських гарантій.

На цьому тлі провал дипломатичних контактів між Дональдом Трампом і Володимиром Путіним — зокрема телефонних переговорів у лютому й березні 2025 року, обмін заявами через посередників, а також безрезультатної зустрічі у Стамбулі 16 травня 2025 року — чітко засвідчив небажання і нездатність обох сторін шукати справжній мир. Ці контакти не призвели до жодного стратегічного прориву. Навпаки — вони були сприйняті міжнародною спільнотою як спроба легітимізації позицій агресора, що завдало безпосереднього удару по геополітичній та морально-правовій позиції України, а також підірвало довіру до США як суб'єкта дипломатичного посередництва. На відміну від попередніх сподівань на деескалацію, російсько-українська війна не лише не була заморожена, але у 2025 році перейшла у чергову фазу повномасштабного загострення, з новими хвилями мобілізації, масованими обстрілами, наступальними операціями на сході й півдні України, а також поглибленням загроз для Чорноморського регіону, Балтії, Кавказу та Близького Сходу. Таким чином, провал дипломатичних зусиль адміністрації Дональда Трампа щодо врегулювання російсько-української війни засвідчив глибоку некомпетентність, небезпечну наївність або приховану симпатію до агресора. Це стало одним із найбільших геополітичних фіаско зовнішньої політики США у XXI столітті, що може мати довготривалі наслідки для архітектури міжнародної безпеки.

Замість відновлення миру — фактичне укріплення позицій Кремля, спроба нав'язати світові нову парадигму вирішення конфліктів не через право, дипломатію та справедливість, а через силу, примус і поступки диктаторам. У цій ситуації самі Сполучені Штати постають не як рушій глобального миру, а як фактор розбалансування, що ризикує втратити стратегічне лідерство і довіру союзників.

III. Україна: на межі дипломатичної зради

На тлі геополітичного зсуву, спричиненого поверненням до влади ізоляціоністської адміністрації Дональда Трампа, Україна опинилася перед загрозою дипломатичного тиску та примусу до «перемир'я» на умовах

Кремля. Формально такі ініціативи маскуються під зусилля щодо миру, проте їхній зміст зводиться до нав'язування капітулянтських сценаріїв, що можуть поставити під сумнів сам факт державності України у міжнародно визнаних кордонах.

Показовим є поступове згорання підтримки з боку США, як у фінансово-військовому, так і в політико-дипломатичному аспекті. Обсяги допомоги скорочуються, поставки озброєння сповільнюються, а позиції Вашингтона у багатосторонніх форматах стають дедалі менш рішучими. Цей тренд супроводжується інформаційними кампаніями, що поширюють наративи про так звану «втому від України», «непрозорість розподілу допомоги» та «необхідність зосередитись на внутрішніх проблемах Америки».

У результаті Україна опинилася під подвійною блокадою:

- **Фізичною** — на фронті, де тривають активні бойові дії, а ресурсне виснаження ставить під загрозу обороноздатність;
- **Дипломатичною** — на світовій арені, де ослаблення колективного фронту підтримки створює ризик ізоляції та нав'язування «мирних» формул без урахування інтересів України.

Особливої уваги потребують довгострокові плани Кремля. Йдеться не лише про легалізацію окупації Криму, Донецької й Луганської областей, а й про інтеграцію до складу Російської Федерації частин Запорізької та Херсонської областей. Паралельно просувається ідея створення так званої «буферної зони» між Україною та Росією — геополітичного утворення, що фактично позбавить Україну контролю над частиною своєї території й дозволить Москві втручатися у її внутрішню та зовнішню політику.

Це — не просто зухвала тактика тимчасового захоплення, а стратегія повзучої окупації, спрямована на постійне послаблення державності України, дестабілізацію її політичної системи, розмивання національної ідентичності та деморалізацію союзників. У разі реалізації такого сценарію світ отримає не лише поразку України, а й остаточне знищення міжнародного правопорядку як системи гарантій безпеки для будь-якої держави.

IV. ЄС, Канада і Велика Британія: стратегічна альтернатива США

На тлі стратегічної нестабільності в політиці США після обрання Дональда Трампа, Європейський Союз, Канада та Велика Британія дедалі активніше

виступають як альтернативні лідери західного світу у справі підтримки України та стримування російської агресії.

Канада: стабільність і багаторівнева підтримка

Канада залишається послідовним і передбачуваним партнером України, демонструючи непохитність у військовій, політичній та гуманітарній підтримці. Офіційна Оттава продовжує забезпечувати навчання українських військових, постачання обладнання, санкційний тиск на Росію та захист українських інтересів на міжнародних платформах.

Велика Британія: рішуче глобальне лідерство поза межами ЄС

Після Brexit Велика Британія утвердилася як самостійний гравець глобальної безпеки та один із головних союзників України. Лондон був першим серед великих західних держав, хто поставив Києву сучасні ракети, танки, засоби ППО, а також проводив відкриту політику стримування Кремля через силу. Британія відіграє провідну роль у координації розвідданих, юридичних механізмів конфіскації російських активів та формуванні міжнародної коаліції підтримки України на глобальному рівні.

ЄС: примус до лідерства і переосмислення безпеки

Європейський Союз, зіткнувшись із відходом США від лідерських позицій у системі колективної безпеки, змушений активізувати власну оборонну політику, переглянути стратегічні пріоритети та запустити нові формати співпраці. **Ключовими інструментами цього процесу стали:**

- **PESCO (Permanent Structured Cooperation)** — як механізм розвитку військової автономності ЄС;
- **Європейський оборонний фонд** — для інвестування в інноваційні оборонні технології;
- **Багатосторонні ініціативи на підтримку України** у межах «Рамштайн-Європа» та суміжних форматів.

На перший план виходить неформальна вісь стратегічної солідарності — Берлін – Варшава – Вільнюс – Київ – Лондон, яка демонструє найвищу оперативність у сфері ухвалення рішень, доставки військової допомоги, стримування загроз зі сходу та мобілізації суспільної підтримки.

Водночас такі держави, як Франція (Париж) і Італія (Рим), залишаються важливими елементами ширшої антиросійської коаліції, хоча у 2025 році їхня стратегія позначається більшою дипломатичною обережністю та спробами зберегти баланс між безпековою відповідальністю і внутрішньоєвропейською стабільністю.

Таким чином, формується новий центр тяжіння євроатлантичної безпеки, де Велика Британія, Канада та активні східноєвропейські члени ЄС стають основою стратегічної альтернативи США у питанні протидії російській агресії та захисту демократичного світу.

V. Китай: прихований гравець у війні проти Заходу

У глобальному протистоянні між демократичним світом і блоком авторитарних режимів Китайська Народна Республіка (КНР) виступає не як пасивний спостерігач, а як стратегічний бенефіціар дестабілізації, активно підтримуючи Російську Федерацію у гібридній війні проти України та цивілізованого світу. Під риторикою «нейтралітету» Пекін реалізує багаторівневу стратегію посилення власного впливу, ослаблення Заходу і легітимації ревізіоністської політики.

1. Економічно-технологічне підживлення агресора

Китай офіційно декларує нейтральну позицію, однак на практиці постачає Росії технології подвійного призначення, включаючи дрони, мікросхеми, навігаційне обладнання та оптику. Через тіньові логістичні ланцюги й суміжні держави КНР допомагає обходити санкції, підтримуючи критичну інфраструктуру російського ВПК. Така непрямка підтримка війни є фактичним співучастям у розхитуванні глобальної безпеки.

2. Дипломатичне прикриття та ідеологічне партнерство

Пекін блокує та нейтралізує антиросійські ініціативи на міжнародних платформах, нав'язуючи світові «мирні формули», що не визнають суверенітет і територіальну цілісність України. Ідеологічна основа цього підходу — ревізія системи міжнародного права, релятивізація принципів справедливості, а також фактична солідарність із кремлівською моделлю глобального порядку, зосередженого на силі й домінуванні.

3. Неоколоніальна експансія у країнах Глобального Півдня

КНР здійснює масштабну експансію в Африці, Латинській Америці, Південно-Східній Азії під виглядом інфраструктурної допомоги, нав'язуючи боргові пастки та політичну залежність. Під прикриттям концепцій «спільного розвитку» та «неколоніального партнерства» Китай впроваджує інструменти контролю над ресурсами, медіа та зовнішньою політикою країн-реципієнтів. У цих регіонах активно поширюється антизахідна та проросійська пропаганда.

4. Підготовка до агресії проти Тайваню та мілітаризація свідомості

Пекін здійснює масштабну мілітаризацію в напрямку Тайванської протоки, нарощуючи флот, стратегічну авіацію та гіперзвукові ракети. На рівні

суспільства — посилюється культ армії, централізований контроль над інформацією, ідеологічна мобілізація через освіту, культуру та адміністративне регулювання. Це тоталітарна мобілізаційна модель, подібна до рашистської, з тією різницею, що вона маскується під «культурне оновлення» та «збереження стабільності».

5. Стратегічне тилове забезпечення Росії та недооцінений фронт нової війни

Незважаючи на відсутність прямої військової участі у конфлікті в Україні, КНР фактично виступає як стратегічний тил для Росії — економічний, дипломатичний, технологічний, інформаційний. У той час як західні демократії витрачають ресурси на підтримку України, Китай зміцнює свої позиції в Індо-Тихоокеанському регіоні та готується до реалізації власного сценарію глобальної трансформації балансу сил.

Недооцінка ролі Китаю як де-факто союзника Росії у Третій світовій гібридній війні становить серйозну стратегічну помилку. Пекін не лише підтримує Москву — він вивчає реакцію світу, тестує слабкі місця Заходу і готується до нового етапу глобального протистояння, який може охопити Індо-Тихоокеанський регіон, Євразію та Глобальний Південь.

VI. Світ у гібридній війні: рашизм і глобальний тероризм

У XXI столітті світ вступив у нову фазу глобального протистояння — фазу гібридної Третьої світової війни, у якій центральним джерелом дестабілізації, агресії та терору виступає Російська Федерація. Її сучасна політична ідеологія, що отримала назву рашизм, є формою неофашизму, адаптованого до цифрової доби та посттоталітарного глобального світу.

Рашизм поєднує в собі:

- комуністично-радянську спадщину КДБ та КПРС;
- великодержавний імперіалізм;
- культ насильства і «сакральної» війни;
- релігійно-мілітаристську риторичку Московського патріархату;
- відкрите заперечення міжнародного права.

Ця система має практичне втілення у вигляді путінізму — персоніфікованої, кланово-олігархічної моделі влади, заснованої на диктаті, терорі та зовнішній агресії.

1. Російський рашизм як транснаціональна загроза

Рашизм не обмежується внутрішньою політикою РФ — він експортується у

вигляді геостратегічної моделі, що підриває основи світового порядку, руйнує систему ООН, знецінює право народів на самовизначення. Його мета — відновлення імперської зони впливу під виглядом "історичної справедливості", знищення слабших держав і впровадження режимів залежності.

2. Державний тероризм як зовнішньополітична практика

Росія офіційно та практично діє як держава-терорист, використовуючи:

- методи КДБ, адаптовані до цифрової епохи — кібератаки, отруєння опонентів, — фейкові кампанії, втручання у вибори;
- деструктивний вплив через проксі-структури в інформаційному полі; — релігійній сфері та політичних партіях;
- збройну агресію без оголошення війни, що супроводжується воєнними злочинами, масовими репресіями та пропагандою ненависті.

3. Альянс авторитаризму: РФ, Іран, КНДР, Китай

На глобальному рівні Росія сформувала де-факто союз авторитарних режимів, у який входять:

- Іран — джерело дронів, терористичної тактики та месіанської риторики;
- Корейська Народно-Демократична Республіка (КНДР) — носій військового шантажу та ядерної нестабільності;
- Китайська Народна Республіка (КНР) — економічний і дипломатичний тил, який реалізує власну глобальну стратегію через підтримку РФ.

Цей блок є неконвенційною формою глобального терористичного утворення, що діє через симетричні й асиметричні засоби, маскуючись під «партнерство» й «альтернативний порядок».

4. Геополітична псевдомиротворчість: приклад Ватикану

У 2025 році Папа Лев XIV (Роберт Превост) виступив із пропозицією використати Ватикан як майданчик для переговорів між Україною та Росією.

Проте ця ініціатива залишилася декларативною та нереалістичною — в умовах:

- повної відсутності довіри до Москви;
- небажання Кремля відступати з окупованих територій;
- небажання Росії розглядати Ватикан, як переговорну та посередницьку міжнародну площадку;

- відсутності зобов'язань щодо правосуддя за вчинені воєнні злочини.

Це черговий приклад морального розриву між пацифістською риторикою і політичною реальністю, в якій Росія використовує переговори як тактичну паузу, а не як шлях до миру.

Довідка: що таке путінізм

Путінізм — це специфічна політична модель сучасної Росії, що поєднує:

- авторитарну персоніфікацію влади (культ Путіна);
- зрощення державного апарату з силовими структурами (ФСБ, армія);
- Зрощення державного апарату та силових структур із Російською Православною Церквою (РПЦ) і підконтрольними структурами російського ісламу — як інструменту сакралізації диктатури, релігійного прикриття зовнішньої агресії та внутрішнього контролю, а також для легітимації імперської ідеології та мобілізації населення в умовах війни;
- тотальний контроль над інформацією, судочинством і бізнесом;
- симулякр демократії (фейкові вибори, керована опозиція);
- зовнішню агресію як інструмент внутрішньої мобілізації;
- ідеологічну еклектику з елементами неоцаризму, радянської ностальгії та російського православного месіанізму.

Путінізм є операційною формою рашизму, його персоніфікованим і практичним проявом, що дозволив Росії перейти від авторитаризму до повноцінного неофашистського режиму із зовнішньополітичними амбіціями глобального масштабу.

VII. Релігія як інструмент гібридної війни: Російська Православна Церква та світова дестабілізація

У межах сучасної гібридної агресії Російської Федерації особливе місце посідає релігійно-церковний вектор війни, що став одним із найменш усвідомлених, але стратегічно потужних інструментів впливу, маніпуляції та легітимації агресії. Російська Православна Церква (РПЦ), перебуваючи в тісному симбіозі з державними структурами РФ та спецслужбами, відіграє подвійну роль — сакралізованого ідеологічного провідника «русского міра» і прикриття для спецоперацій, пропаганди, внутрішнього контролю та зовнішньої експансії.

1. РПЦ як ідеологічна і дипломатична зброя

У рамках рашистської моделі держави РПЦ виконує функції:

- духовної легітимації війни проти України та Заходу (благословення агресії як «священної місії»);
- інформаційно-психологічного впливу на вірян, духовенство та суспільства інших країн;
- лінії паралельної зовнішньої політики РФ, зокрема через міжцерковні контакти, екуменічні діалоги, «руські центри» при парафіях по всьому світу.

Особливу небезпеку становить стратегічне проникнення РПЦ у світовий православний і міжрелігійний простір, де вона формує мережі впливу, зокрема:

- у Сербії, Антіохії, Болгарії, Грузії, Польщі, Румунії, Албанії, Північній Македонії, Чехії, Словаччині, Угорщині, Німеччині, Австрії, Франції, Швейцарії, Бельгії, Нідерландах, Скандинавських країнах, а також у США — через інфільтрацію частини єрархії, використання проросійських мереж, церковно-політичне лобювання, фінансову залежність та міжконфесійні маніпуляції, що сприяє дестабілізації єдності світового православ'я, гальмуванню визнання автокефалії ПЦУ, поширенню рашистських наративів і посиленню релігійного фронту глобальної гібридної війни;
- у Католицькій Церкві — через діалог з консервативними структурами, які несвідомо ретранслюють кремлівські тези;
- у мусульманських країнах — через антизахідну риторику та спільні антиамериканські наративи, зокрема в Ірані, Сирії, Єгипті.

2. УПЦ МП в Україні: внутрішній фронт гібридної війни

Українська Православна Церква Московського патріархату (УПЦ МП) — один із ключових інструментів гібридної війни Росії проти України на внутрішньому ідеологічно-релігійному фронті та у системному просуванні доктрини «руського міра», що:

- десятиріччями формувала проросійське середовище в регіонах;
- впливала і впливає надалі на свідомість мільйонів вірян через проросійські меседжі, молитви на кшталт «Русь єдина — братство трьох народів», «за Росію», відмову згадувати і поминати Вселенського Патріарха Варфоломія, Предстоятеля Православної Церкви України та інші форми демонстративного відокремлення від канонічного православ'я;

- слугувала і слугує надалі мережевим ресурсом розвідки, підривної діяльності, логістики та укриття (доведені приклади співпраці духовенства з окупантами).

Попри спроби демонстративного «відмежування» від Москви у 2022 році, структурна, канонічна та ідеологічна залежність УПЦ МП від РПЦ зберігається. УПЦ МП сьогодні виступає не лише релігійною організацією, а гібридною інституцією впливу РФ на українське суспільство, політику, безпеку та міжнародні комунікації.

3. Глобальна недооцінка церковної загрози

Багато західних аналітиків, дипломатів та міжрелігійних організацій системно недооцінюють релігійно-церковний компонент гібридної війни. Він сприймається як гуманітарна або етична площина, а не як потенційно небезпечна політико-ідеологічна система, що:

- підриває релігійну єдність і взаємну довіру між народами;
- делегітимізує автокефальні та національні церкви;
- використовується для розколу, дискредитації і розпалювання міжрелігійних протистоянь.

Зокрема, світове православ'я опинилося у глибокій кризі, спровокованій діями РПЦ — розривом євхаристичного спілкування, погрозами, політизацією канонічних питань. Аналогічно, у міжрелігійному діалозі Кремль просуває уніфіковану антизахідну коаліцію під виглядом «миротворчого фронту» релігійних традицій.

VIII. Прогноз на 2025–2027 роки: сценарії розвитку

На основі актуальної геополітичної динаміки, аналізу гібридної агресії Росії, стратегічної непередбачуваності адміністрації Дональда Трампа в США та активізації авторитарних альянсів можна окреслити три основні сценарії розвитку подій у світі на найближчі роки.

1. Демократичний спротив: умовна стабільність і боротьба за баланс

У цьому сценарії ключові демократичні сили:

- Європейський Союз, Канада, Велика Британія, Японія, Україна — консолідуються довкола спільного фронту опору.
- Внутрішні стримування в США — Конгрес, незалежні суди, громадянське суспільство, окремі штати — обмежують найбільш небезпечні зовнішньополітичні ініціативи адміністрації Трампа.

- Україна зберігає суверенітет, попри ослаблення американської військової підтримки, отримуючи критично важливу допомогу від ЄС, Британії та країн Балтії.
- Розвивається нова стратегічна архітектура безпеки в Європі (паралельно або поза НАТО).
- Китай не ризикує вторгненням у Тайвань, спостерігаючи за реакцією світу щодо України.

Ризики залишаються високими, але глобальна система не переходить у фазу повного краху. Світ повільно адаптується до нової реальності гібридної багаторівневої війни.

2. Світ у безодні: системна дестабілізація і багатофронтна війна

Цей сценарій передбачає провал демократичного стримування:

- США остаточно втрачають роль глобального лідера, Трамп дистанціюється від НАТО, припиняє підтримку України, відкрито чи неформально підтримує переговори на умовах Кремля.
- Росія нарощує агресію, активізує фронт у Чорному морі, на Балканах, у Придністров'ї та Білорусі.
- Китай розпочинає вторгнення до Тайваню, використовуючи «вікно хаосу» — спровоковану війною дестабілізацію в Європі.
- Іран і КНДР розгортають активні військово-ядерні або терористичні сценарії.
- В Африці та Латинській Америці — серія політичних переворотів і антизахідних мобілізацій, часто за участю проксі-мереж Кремля і Китаю.
- Система міжнародного права остаточно втрачає значущість, а ООН і ОБСЄ блокуються або маргіналізуються.

Цей сценарій — катастрофічний для України, де існує ризик нав'язування миру через зовнішній тиск без деокупації, а для світу — початок відкритої Третьої світової війни на кількох континентах.

3. Новий альянс цивілізації: стратегічна реорганізація і контрнаступ демократій

Попри глибоку кризу, група ключових держав формує нову геополітичну коаліцію, незалежну від колишніх центрів впливу.

Йдеться про стратегічний союз ЄС – Канади – Великої Британії – України – Японії, до якого можуть приєднуватися: країни Балтії, Південна Корея, Австралія, окремі держави Африки та Латинської Америки.

Цей альянс:

- формує нові безпекові, технологічні, економічні механізми;
- діє не лише реактивно, а й ініціативно проти авторитарних режимів;
- підтримує передовий форпост у війні — Україну, як центр моральної та стратегічної стійкості.

Релігійний, моральний і цивілізаційний фронт також оновлюється: вплив Російської Православної Церкви та інших інструментів релігійної війни маргіналізується, активізується міжрелігійна солідарність і духовна реакція на зло.

Це сценарій — не повернення до статус-кво, а випробування для створення нового глобального порядку, заснованого на відповідальності, суверенитеті, технологічній незалежності та духовному оновленні.

IX. Рекомендації для України та її партнерів

У відповідь на безпрецедентні виклики гібридної світової війни, агресії Російської Федерації, стратегічного реваншизму Китаю, послаблення ролі США та загрозу системної дестабілізації міжнародного порядку, Україна та її демократичні союзники мають сформувати оновлену архітектуру спільної безпеки, солідарності та дії.

Нижче викладено ключові стратегічні рекомендації:

1. Стратегічна автономія України у сфері безпеки і оборони

- Прискорити формування власного оборонно-промислового комплексу, спираючись на технології партнерів, але з ціллю досягнення максимального рівня автономії.
- Забезпечити стратегічні запаси зброї, боєприпасів, ППО, енергетичних резервів незалежно від політичних рішень у США.
- У зв'язку з триваючою широкомасштабною агресією Російської Федерації проти України, масовими втратами людських життів, окупацією частини українських територій, системною руйнацією національної інфраструктури та відсутністю дієвих безпекових гарантій з боку ядерних держав-гарантів, Україна має офіційно ініціювати процес перегляду своїх міжнародних зобов'язань у сфері ядерного роззброєння. Зокрема, розглянути питання про відновлення військового ядерного статусу та оборонного потенціалу як єдиного реального інструменту стратегічного стримування держави-агресора

та гарантування виживання Української нації і державності у XXI столітті.

- Посилити військово-промислову інтеграцію з Британією, Польщею, Чехією, Литвою, Південною Кореєю та Ізраїлем.
- Розвинути систему територіальної оборони та воєнного резерву — на базі швейцарської або ізраїльської моделей.
- Забезпечити системний перехід економіки, державного управління та національної інфраструктури України в режим повної відповідності до умов воєнного стану та вимог широкомасштабної російсько-української війни, з метою підвищення обороноздатності, мобілізаційної готовності, ресурсної ефективності та гарантування життєстійкості держави в умовах затяжної війни, розв'язаної Російською Федерацією.

2. Багатовекторна дипломатія та нова геополітична матриця

- Посилити дипломатичну взаємодію з Канадою, Великою Британією, Японією, Австралією та лідерами Східної Європи як стабільними та морально надійними партнерами.
- Формалізувати альянс України з ЄС у сфері оборони, енергетики та кібербезпеки, у тому числі через інституціоналізовану присутність у PESCO.
- Прискорити та реалізувати вступ України у ЄС.
- Активізувати системну присутність в Африці, Азії, Латинській Америці — через цифрову дипломатію, міжрелігійний діалог, гуманітарну допомогу і проактивну боротьбу з дезінформацією РФ та КНР.
- Підтримати створення формату U+ («Україна плюс») — спільної ініціативи з Британією, Канадою, країнами Балтії та Японією як посттрампістського альянсу солідарності.

3. Викриття і протидія союзам РФ і КНР на глобальному рівні

- Створити міжнародний реєстр гібридної агресії РФ і КНР з відкритим доступом до баз даних щодо фізичних і юридичних осіб, інформаційно-психологічних кампаній, фінансових потоків, церковних структур, пов'язаних із Російською Православною Церквою, УПЦ МП, прокремлівськими релігійними мережами в Європі, США та у світі, а також деструктивного духовенства, включно з церковною ієрархією, що беруть участь у легітимації агресії й дезінформації. До реєстру також мають входити пропагандисти, діячі медіа, псевдоексперти, блогери, лідери думок, аналітичні центри, видавництва, онлайн-ресурси, телеканали, ютуб- і телеграм-мережі, які системно діють в інтересах

авторитарних режимів, поширюють рашистські та прокитайські нарративи і здійснюють підрив демократичних суспільств зсередини.

- Ініціювати повну заборону діяльності на території України релігійної організації, яка діє під назвою "Українська Православна Церква" у підпорядкуванні Московського патріархату, як такої, що перебуває в канонічній, організаційній, ідеологічній та фінансовій залежності від держави-агресора — Російської Федерації. У встановленому законодавством порядку здійснити скасування державної реєстрації статутів усіх її структурних підрозділів, включно з митрополією, єпархіальними управліннями, синодальними установами, релігійними громадами, монастирями, духовними навчальними закладами, братствами, сестринствами, місіями та іншими юридичними особами.
- Ініціювати глобальний діалог про відповідальність авторитарних режимів, з акцентом на воєнні злочини, політичне маніпулювання релігією (РПЦ) та експорт терору.
- Посилити присутність у трансатлантичних аналітичних і наукових структурах, з метою інтелектуального тиску на прихильників "нейтралітету" або "компромісу з диктатурою".

4. Інформаційний фронт: наступ замість оборони

- Запустити системну глобальну контрнарративну кампанію, що спростовує «втому від України», розкриває суть рашизму і путінізму як глобального фашизму XXI століття.
- Розвинути цифрові інструменти контрпропаганди українського походження, включно з мультимедійними платформами, історичними архівами, міжрелігійними ініціативами.
- Залучити Церкви, релігійні громади, наукову спільноту, діаспори та лідерів думок до фронту ідеологічного, морального і гуманітарного спротиву.
- Заснувати за кордоном українські духовно-культурні дипломатичні місії як постійно діючі інституції м'якої сили, покликані представляти та захищати інтереси української духовної культури, національної ідентичності та міжцерковного діалогу в міжнародному середовищі. Такі місії мають сприяти протидії інформаційній та релігійній експансії держави-агресора, розвивати партнерства з культурно-релігійними установами світу та підтримувати українські громади в діаспорі.

5. Коаліція демократій і посттрампістський альянс

- Підготувати ґрунт для системної співпраці між державами, які не пов'язані короткотерміновими виборчими циклами США. Розвивати антикризові платформи реагування — у сфері озброєння, санкцій, відновлення, судочинства, незалежно від позиції адміністрації Білого дому.
- Підтримати створення антипутінської коаліції, з чіткою стратегією: деокупація, демілітаризація, денацифікація російської політики, трансформація імперської Росії в постімперську конфедерацію.

6. Воєнна перемога як єдино моральний і стратегічно прийнятний результат

- Визнати, що жоден компроміс із Росією до повного виведення її військ, повернення контролю над кордонами і покарання злочинців — неприпустимий.
- Залучити партнерів до формування єдиного воєнного сценарію перемоги, з визначеними етапами: постачання, наступ, зачистка, стабілізація.
- Оголосити, що перемога України — це перемога світу проти терору, фашизму, рашизму і релігійно-політичного реваншизму, і ця перемога стане моральною основою нового світового порядку.

X. Висновки

Третя світова війна вже триває. Вона не оголошена формально, але ведеться повсюдно — у цифровому просторі, медійному середовищі, культурній політиці, дипломатичних переговорах, енергетичних ринках, економічних залежностях, релігійних інституціях та, звичайно, на полях бою. Її інструменти — не лише танки й ракети, а й брехня, ідеологія ненависті, пропаганда страху, церковна маніпуляція, підкуп, терор і моральна розмитість.

Дональд Трамп, Володимир Путін і Сі Цзіньпін — це не просто політичні лідери, а тріада глобальної деструкції, що руйнує засади міжнародного правопорядку, підірвану демократію, заохочує терористичні практики державного масштабу та просуває авторитаризм як нібито життєздатну альтернативу свободі.

Цій загрозі має протистояти сімка стратегічної свободи — союз відповідальних держав, які усвідомлюють цивілізаційну суть протистояння:

- Київ (Україна) — духовний центр спротиву та ключовий фронт цивілізаційної битви;

- Лондон (Велика Британія) — військово-дипломатичний щит свободи;
- Брюссель (Європейський Союз) — осередок солідарності, нормативного мислення й системної інтеграції;
- Вашингтон (США) — центр глобального стратегічного потенціалу, попри тимчасову кризу лідерства;
- Оттава (Канада) — трансатлантичний стовп стабільності, політичної передбачуваності та моральної відповідальності;
- Токіо (Японія) — східний бастион демократії й технологічного паритету;
- Канберра (Австралія) — стратегічна протизвага Китаю в Індо-Тихоокеанському регіоні.

Поза межами національних столиць, НАТО залишається критично важливим військово-політичним інструментом свободи, який має бути не лише збережений, а й:

- поглиблений через інтеграцію нових членів;
- доповнений гнучкими антипутінськими та антитоталітарними ініціативами;
- переформатований у частині стратегічного реагування на гібридні виклики XXI століття.

Необхідним є створення нових форматів міжнародної взаємодії — таких як:

- Стратегічна рада безпеки демократичного світу;
- Коаліція “Ramstein+”;
- Платформа вільних націй проти гібридної агресії;
- Глобальний реєстр гібридних загроз та інструментів деструкції.

Світ ще має шанс зупинити це новітнє жажіття — але не шляхом умиротворення, компромісу чи нейтралітету, а через рішучу, морально вивірену, стратегічно скоординовану дію, яка включає:

- нанесення безповоротної воєнної поразки Росії;
- ізоляцію агресорів у світовій дипломатії;
- деконструкцію тоталітарних ідеологій (рашизму, путінізму, неокомунізму); побудову нового морально-правового світового порядку, в основі якого — право на свободу, захист суверенітету, верховенство права і гідність людини.

Список джерел

1. Офіційні та урядові джерела

- Президент України — Офіційне інтернет-представництво
URL: <https://www.president.gov.ua>
- Офіційний сайт НАТО
URL: <https://www.nato.int>
- Міністерство оборони України
URL: <https://www.mil.gov.ua>
- МЗС України
URL: <https://mfa.gov.ua>

2. Міжнародні аналітичні центри

- Atlantic Council
URL: <https://www.atlanticcouncil.org>
(Аналітика щодо Трампа, Китаю, агресії РФ)
- Carnegie Endowment for International Peace
URL: <https://carnegieendowment.org>
- RAND Corporation
URL: <https://www.rand.org>
(Прогнози щодо гібридних воєн і трансформацій глобального порядку)
- Institute for the Study of War (ISW)
URL: <https://www.understandingwar.org>
(Щоденна мапа фронту, оцінки щодо Путіна та Трампа)

3. Джерела щодо Китаю та геополітики

- The Jamestown Foundation – China Brief
URL: <https://jamestown.org/programs/cb>
- CSIS – China Power Project
URL: <https://chinapower.csis.org>
- Freedom House – China Dissent Monitor
URL: <https://freedomhouse.org>

4. Джерела щодо міжнародного тероризму і рашизму

- Bellingcat
URL: <https://www.bellingcat.com>
(Розслідування злочинів РФ, пропаганди, КДБ-методів)
- СБУ – Центр протидії дезінформації
URL: <https://cpd.gov.ua>

- Радіо Свобода / Схеми
URL: <https://www.radiosvoboda.org>

5. Академічні та спеціалізовані ресурси

- Chatham House
URL: <https://www.chathamhouse.org>
- Brookings Institution
URL: <https://www.brookings.edu>
- European Council on Foreign Relations (ECFR)
URL: <https://ecfr.eu>

6. Авторитетна преса (для підтвердження подій і цитат)

- The Washington Post
URL: <https://www.washingtonpost.com>
- The Guardian
URL: <https://www.theguardian.com>
- Deutsche Welle (DW)
URL (англійською): <https://www.dw.com/en>
URL (українською): <https://www.dw.com/uk>
- BBC News
URL (англійською): <https://www.bbc.com/news>
URL (українською): <https://www.bbc.com/ukrainian>
- Politico Europe
URL: <https://www.politico.eu>
- Ukrainska Pravda / Українська правда
URL: <https://www.pravda.com.ua>
- Європейська правда (відокремлений проєкт УП)
URL: www.eurointegration.com.ua